

Pispalan Moreeni ry:n "Saunamuistojen ilta" 21.11.1971 klo 19 Pispalan Nuorisotalolla eli VPK:lla.

- Puheenjohtajana Moreenin puheenjohtaja Toivo Järvinen, eniten äänessä Hugo Lahtinen s. 1891 (joka on tässä tilaisuudessa tasan viikkoa vaille 80-vuotias)

Aiheena tällä videolla: Pispalan yleisiä saunoja

Puheenjohtaja = Pj

Hugo Lahtinen = Hugo

Yleisö = Y

00.00 Sireenin sauna ja Harjun sauna

Puheenjohtaja: "Jos palattaisiin noihin saunajuttuihin vielä, kun niistä on ollut kyse, niin tässä kai näitä vanhempia jo tuli esille, mutta ei ole Sireenin saunasta kukaan tiennyt mainita mitään, ja sittenhän siellä harjulla on se nykyinen Kivirannan sauna, jonka minun tietääkseni sellainen Salli-niminen mies ja joka oli minun muistamani mukaan "Sallin vaarin sauna" ensialkuun. ja hän oli sellainen Amerikassa ollut mies, mutta minä en muista, milloin se on rakennettu, mutta eiköhän se ollut ennen sitä kapinaa?"

Yleisö: "On, on, on!"

Y: "Ja ilmeisesti samaten tämä nykyinen Sireeni, niin täähän on jo toinen Sireeni, joka tätä saunaa pitää"...EI SAA SELVÄÄ " On ollut kaksi Sireeniä, mutta eri Sireeniä, ennen maailmassa minäkin kävin siinä pikku tyttönä.

Y: "Ja se oli siinä vanhassa puutalossa ensin, ja se oli kanssa semmoinen sauna, että siellä oli miehet ja naiset yhdessä, sitten tehtiin verho siihen väliin, yhteinen vesiallas oli siinä, sieltä ne miehet kurkisteli ja huuteli: 'Otaksää sen pojan?' ja 'Kuule, mä annan tän likan sille puolelle, että sä peset sen' ja 'Vie sää se lavolle' ja sitten verhon takaa aina kurkisteltiin Siinä oli sellainen kapea välikkő ja siinä verho, ja sitten välillä vedettiin verhoa 'Kuule, tässä tulee tää plikka sille puolelle'. Se oli hirveän pikkuinen sauna, se oli siinä puisessa rakennuksessa, monta vuotta se oli siinä.

Pj: "Niin, nykyinen rakennushan on verrattain uusi."

Y: "Juu, se on paljon jälkeinpäin tehty se."

Pj: "Joku kertoi joskus Moreenin tilaisuudessa, että se ensimmäinen Sireenin sauna oli lopulta sitten jo niin huonokuntoinen, että yläkerran asukas tuli lattian läpi -en tiedä, tuliko nyt kokonaan läpi, mutta lattia petti.

Y: "Niin kun se lattia oli höyryntynyt, kun alakerrassa oli sauna."

Pj: "Niin, puuvälipermannot mätänivät niin, että siellä sitten petti huoneen permanto."

02.59 Heleniuksen sauna

Yleisö: (Viittaa puheeseen Iisakki Niemisen Hyhkyn saunasta) "Niin, en minä kyllä muista tällaista saunaa, mitä tässä mainittiin enkä niin paljon muutakaan, mutta tiedetään tämä Heleniuksen sauna Hyhkyssä. En tiedä, kuinka vanha se on...- Onko täällä Heleniuksia? Ei taida olla. Hämärästi muistelen, että tuollaisena poikasena, kun niihin aikoihin asuttiin...EI SAA SELVÄÄ...Minä olen Lielahdessa syntynyt 1903, ja 1905 suurlakkoviikolla kaksivuotiaana tuotu Pispalaan, ja aivan varhaisinta nuoruutta asuin siinä vanhan Linblomin talossa, kuten me käytimme nimitystä, ja sitten tämä Rouhamon Veikon isällähän oli taas talo, joka oli ns. nuorempi Lindblom, molempien talot olivat Pispalantorin ylälaidassa, ja molemmissa taloissa me olemme asuneet, mutta juuri varhaisinta lapsuuttani siinä ylempänä, joka sitten paremman tiedetään Tuomisen Kallen talona, niin eiköhän se näiltä ajoilta ole, 1912, kun muutimme Jäppisen taloon, mutta tuskin enää Jäppisen ajalta, vaan ennen sitä, Lindblomin ajoilta, muistelen käyneeni sekä äitini että isäni kanssa, yhdenaikaisesti tai eri aikaan täällä Heleniuksen saunassa ja se oli niihin aikoihin kuitenkin vielä yhteissauna. En muista sitä, olisko siinä joku sen tapainen verho ollut välissä."

Y: "Ei ollut!"

Y: "Ei tainnut olla, mutta se juuri kyllä on vanhimpia saunoja täällä Ala-Pispalassa tämän Hyhkyntien varrella tämä Heleniuksen sauna."

Y: "Siellä oli erilliset pukuhuoneet mutta sauna oli yhteinen."

Hugo: "Sellainen järjestely oli useasti, että pukuhuone oli erikseen ja sauna yhteinen"

Y: "Kalle Helenius on luvannut puhua magnetofoniin, että sieltä sitä varmasti saa tietojaja!"

05.40 Järvenpään sauna

Y: "Minä muistaisin vielä yhden saunan, kun mennään sitä tietä alas Ahjolan kohdalta ja Uralle, niin Järvenpään talossa oli yleinen sauna."

Puheenjohtaja: Olikos se suuri sauna?"

Y: "Ei. se oli pieni sauna siinä matalammassa rakennuksessa."

Pj: "Onko rakennus vielä?"

Y: "Mä luulisin, että siinä on, mä en tiedä ihan varmaan."

06.08 Iisak Niemisen sauna

Y: "Jos mä saan sanoa, Iisak Niemisellä oli siellä sauna, Eräsen talon kohdalla...maan sisään rakennettu sauna. Minä olen ollut saunottajana siellä. EI SAA SELVÄÄ. Iisakilla oli 10 poikaa."

Y: "Tusina-Nieminen!"

Pj: "Onko se tuossa Hyhkyssä...?"

Y: "Oli..."

Hugo: "Oliko ne sitten niitä kirvesmiehiä myöhemmin ne pojat?"

Y: "Oli!"

Hugo: "Joo, kyllä minä nyt veljessarjan tunnen hyvin."